

De quan el Bon Jesús anava pel món

Quatre moltons

(d'un llibre en preparació)

per Joan Castelló Guasch

Quatre moltons, dibuix d'Antoni Cardona.

Això era dins es mes de juliol, p'es temps d'es batre, que el Bon Jesús i Sant Pere anaven pel món, com tenien per costum. Havien sortit de bon dematinet de Santa Eulària i, camina caminaràs, allà a's migdia s'aturaren a fer un mosset a s'ombra d'unes figueres, ja dins sa vénda de Cala Llonga.

D'es sarró tragueren un pessiguet de xereques i un cantó de pa de mestai i s'ho menjaren. Llavors Sant Pere coí una embosta de figues flors de sa figuera que elsi feia ombra, i ben bones que les trobaren! I per beure, no elsi mancà aigua fresca d'un reguerol que brollava d'unes penyes d'allí prop.

Ja ben tips, es quedaren com a mig endormiscats. Fins que Sant Pere es desxoroí i sortí amb aquestes:

—Mestre, no sé si vo'n heu acatat que dins es sarró no mos queda mica de recapte.

—Sí, que me n'he acatat —respongué aquest, fent un badai.

—Idò, que farem? Estam lluny de remeis i per aquí prop no hi ha cap casa...

—No te n'empatxis, Pere —acabà es Mestre—. Dorm sense ànsia, que Déu ajudarà.

Sant Pere, encara que remugant, no tengué altre remei que creure i tornà a tancar es uis.

A's cap d'un ratet passa un pagès per allí, els veu, els desperta amb un uc i elsi diu:

—Escoltau: i que així mateix anau de feina?

—Sí fa —respongué el Bon Jesús.

—Idò demà hem de batre es blat; n'hi ha molt i em manca gent a s'era. ¿Que hi voleu venir?

—Ara mateix —digué es Mestre, despertant En Pere, que encara no hi estava del tot—. Darrera vós venim.

—Au idò —digué es majoral—. Si mos espavi-

lam, encara arribarem d'hora per portar-hi un parei de garbes, a s'era.

I així ho feren. Es pagès davant davant i el Bon Jesús i Sant Pere darrera darrera, arribaren a una hisenda molt grossa amb es blat acabat de segar. I n'hi havia un bé de Déu. I encara hi foren a temps de lligar amb sos vencisos un bon parei de garbes, de carregar-les en es carros i de fer uns quants viatges d'es sementer a sa vora de s'era.

Ja fosquet, se n'anaren a ses cases, amb l'amo, i soparen. Ben sopats, això sí, de sobrassada i xuia frita i pa pagès, amb un bon got de vi perhom, un grapat de xereques i metlles, i a jeure s'ha dit, a sa casa de sa paia!

A trenc d'alba ja estava tothom damunt s'era, garbetjant, batent i ventant. Es temps era d'allò que es diu bo del tot, amb un oratjol de llevant que ja no es podia demanar res millor, i no hi havia qui pogués badar mica.

Ses mules batien seguit seguit; es hòmens ventaven sense parar; ses dones anaven encaramullant es gra a's mig de s'era; i d'es sementer anaven arribant carretades de garbes.

Tot just s'aturaren un ratet, a mitjan matí, per esmorzar. Una enciamera de ceba, pebrera i tomata, trempada amb oli i sal, una bona llesca de pa i un glop de vi, o d'aigua de sa gerreta, i au, venguen garbes damunt s'era!

A's migdia, a dinar amb quatre mossos. Un plat caramull de faves cuinades, asseguts a sa taula, pa i vi i xereques i metlles a voler, i au, cap a s'era s'ha dit! Fins que ja era fosca negra. Llavonses a sopar i a jeure.

I així, sa batuda durà quatre dies. Que n'hi havia moltelles, de garbes, i sa gent era poca.

I com que el Bon Jesús i Sant Pere no eren d'es més llaguiosos ni volien que poguessin dir que no s'havien guanyat es jornal, no vulgheu sebre es dia que feia tres, quan se n'anaren a dormir, quin mal elsi feien tots es ossos.

El sendemà, a punta de sol, l'amo els crida i elsi diu:

—Bono, ja hem acabat sa batuda i tenim es blat ensacat i en es graner. Ara esmorzarem i em direu què us dec.

Esmorzaren, el Bon Jesús hi pensà una mica i acabà per dir:

¿Què trobau, si mos donàssiu un pa, una sobrassada, una botifarra i un formatge?

—Trob que és massa —respongué es majoral, sense pensar-hi gaire—. Tengueu present que us he mantengut aqueixos tres dies i que heu menjat tot

lo que heu volgut. Així que us donaré un pa i un formatge, i em pens que ja estarà prou bé. I no em parlem més.

Elsi posà damunt sa taula un pa no gaire gros i un formatge renec i dur com un mac i elsi obrí sa porta.

Sant Pere no hi veia, de nic, ni cernia de son sedàs. Aquella feta d'es pagès el tragué d'es solc; i anava a dir-li quatre mots d'es seus, quan el Bon Jesús li passà una mà damunt s'espatla i el fé callar. Llavonses posà es pa i es formatge dins es sarró i preguntà:

—Trobau que és just lo que mos donau?

—Jo trob que sí —respongué es majoral.

—Idò si vós ho trobau, naltros també —acabà el Bon Jesús—. Que Déu vos ajud!

I se n'endugué En Pere porta enfora.

Fins que foren un bon tros lluny, anaren boca closa i sense motar. Però arribà un moment que Sant Pere ja no pogué més i rebentà.

No vulgheu sebre lo que rajà d'aquella boca seua. De lladre, de pillo, d'aprofitat, de cricany...

Fins que el Bon Jesús acabà per dir-li:

—Pere, ja n'hi ha prou! Vols que facem un tracte?

—Veiam! —respongué aquest.

—Idò que a sa primera feina que mos donguin tu seràs es de fer es preu.

—Fet es tracte! —respongué Sant Pere.

—Idò ja no n'hem de parlar més.

Camina caminaràs, ja p'es pla de Jesús, topen amb dos pagesos que els aturen i elsi pregunten:

—Que anau de feina?

—Sí fa —respongué Sant Pere—. Si és cosa que ho pagui.

—Jo compt que sí —digué un d'aquells dos—. A casa, a sa Joveria, manca gent. Tenim una bona batuda i n'hi haurà, de feina, per tots, i més que en vénguin.

Cap a sa Joveria se n'anaren i, en arribar-hi, ja trobaren molta de gent que lligava garbes, carretetjava, batia, ventava...

El Bon Jesús i Sant Pere s'hi arromangaren també, i au, vénga feina! Amb un sol, que torrava pinyetes.

Quatre dies durà sa batuda; i si madurs quedaren a sa primera, madurs, esclafats i sense cap os que elsi volgués bé arribaren a s'hora d'anar-se'n a dormir sa darrera nit.

El sendemà, abans de sortir es sol, Sant Pere

despertà el Bon Jesús i el va fer sortir per sa finestra, encara mig endormiscat.

Es celistre de sa matinada el desxoroí del tot i preguntà:

—Però bono, Pere, i això a què se ve?

—A què se ve? —respongué aquest— ...¿No som jo es que ha de fer es preu d'es jornals? Idò, mon Mestre, deixau-me'l fer a sa meua manera.

—Sempre que no facis una animalada...

—No tengueu por —taià Sant Pere— i deixau fer ses ànsies per mi.

Així ho fé el Bon Jesús. I tot es matí se'l passaren passetjant d'una banda a s'altra.

Anaren fins a's Puig d'en Valls, donaren sa volta per ses Feixes, esmorzaren a ses Figueretes i quan a Sant Pere li va parèixer que ja era hora, digué an el Bon Jesús:

—Mestre, ja podem tornar cap a sa Joveria.

—Si tu ho trobes —respongué aquest—, endavant!

I tira cap a sa Joveria!

Una mica abans d'arribar-hi, el Bon Jesús, que en tot es camí no havia obert boca, digué:

—Em pareix, Pere, que just arribarem quan sa gent estarà dinant, i no sé si serà molt cortès...

—Això, justament, és lo que jo vui —respongué aquest—. Així, si mos volen fer una caganyedat, com aquells altres de Cala Llonga, s'hauran de veure a la vergonya davant tothom. Vós, deixau-me fer.

Arribaren a ses cases i, just com havia suposat el Bon Jesús, estaven dinant. Però dinant així com pertocava. Cada any, a s'acabai de sa batuda, hi pujaven es senyors de vila, sense mancar cap parent. I allí estaven tots entaulats.

—Alabat sia Déu! —digué Sant Pere.

—Per sempre! —respongué es majoral—. ¿I d'on sortiu valtros, que en tot es matí no us hem vist?

—Ja us ho diré —digué Sant Pere—. En sa matinada mos ha pigat com una maldeventrada i hem sortit fora; llavonses hem tengut por de despertar sa gent si tornàvem a entrar, mo'n hem anat a fer una volta fins que es fes de dia i lo bo ha sét que mos hem perdut. I fins ara que en donam, de voltes!

—Aquesta sí que és bona! —digué es majoral—. Res, assegueu's a sa taula i dinau.

Així ho feren el Bon Jesús i Sant Pere. I, ja dinats, es majoral elsi digué:

—Bono, hem d'aclarir comptes. Veiam, què us he de donar per sa feina que m'heu fet?

—Que així mateix n'heu quedat content? —preguntà Sant Pere.

—Sí fa —respongué aquell—. Per això us torn a preguntar què és lo que us dec.

Sant Pere hi pensà una mica i a la fi, tot tranquil, respongué:

—Idò... posem-hi quatre moltons. Què trobau?

Tothom, d'es senyors fins a's pastoret, quedaren bocabadats.

—Quatre moltons? —acabà per dir es majoral—. Ell no us hi posau per poc! Si n'haguéssiu demanat un, encara encàra. Però quatre! No deveu estar bé d'es cap...

—Sabeu què, idò? —digué Sant Pere, com si li fes una gràcia—. Perquè vegeu que som considerats i perquè volem tornar una altra vegada que s'estravengui, mos aconhortam amb un, com vós mateix heu dit. Au, ja el podeu portar en voler i mo'n anirem!

Aquí es majoral es trobà agafat. Ell mateix els n'hi havia oferit un, de moltó, i ara, davant es senyors i tanta gent, no podia tornar arrera.

S'aixecà, sense tornar resposta, se n'anà a's tan-cat, trià es moltó més vei i migrit que hi havia i els hi portà.

—Jau! —els digué de mala boca—. Aquí el tenu; i que us faci tant de profit com jo us desig!

Sant Pere i el Bon Jesús agafaren es moltó i li estrenyegueren tan aviat com podien, abans de més raons.

Un tros avant, el Bon Jesús digué:

—Així mateix, Pere, mai hauria dit que tenguesis tanta de barra. Mira que demanar quatre moltons!

—I ja ho veis, mon Mestre —respongué aquest—, que només mo'n emportam un. Que era lo que jo considerava que valia sa nostra feina, sense fer llarg. Si n'arribam a demanar un, no mo'n donen cap. Ja sabeu lo que us va passar a vós amb es pa i es formatge.

—En això, tens tota sa raó —conveni el Bon Jesús.

—I amb lo d'es moltó, també. Vós, Mestre, de parlar amb el Pare Etern i de fer miracles, en sabreu molt. Però lo que és de tractar amb sa gent de per aquí baix, vo'n puc donar amb cuiereta. Estau amb ses meues?

—Per aquesta vegada, sí —acabà el Bon Jesús—. Però, vols dir-me ara que en farem d'aquest moltó?

—El donarem an es primer pobre que trobem.

De llavonses ençà, foren moltes ses vegades que Sant Pere va fer es preu.